

16 JUL 2013

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 15.07.2013
Vår ref.: 2013/7278
Arkivnr.: 350

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Høringsuttalelse til NOU 2013:5 Når det virkelig gjelder... Effektiv organisering av statlige forsterkningsressurser

Det vises til departementets høringsbrev av 8. mai 2013.

Fylkesmannen vil innledningsvis kommentere at uredningen mangler noen viktige refleksjoner over hva som historisk sett har vært intensjonen med de ulike forsterkningsressursene, samfunnets behov i dag og 20 år fremover i tid og hva som er årsaken til at spørsmålet om effektivisering nå har kommet opp på ny. Vi savner et mer konkret grunnlag for samfunnets behov som vi kan måle utvalgets anbefalinger opp i mot for å kunne vurdere om behovene nå blir dekket.

De statlige forsterkningsressursene har flere ganger siden 1990-tallet vært gjenstand for omorganisering, effektivisering og tilpassing til gjeldende trusselbilde og samfunnets behov. De har gått fra å være ressurser som i hovedsak var tenkt brukt ved sikkerhetspolitiske kriser og krig til i stor grad være tilpasset fredssamfunnets behov for ekstraordinær støtte. Konklusjonen til tidligere utredninger har i hovedsak vært sentralisering, effektivisering og reduksjon av kapasiteter og mannskaper. Samtidig har det vært lovnader om at den gjenværende ressursen skal være bedre øvet, ha bedre og mer tilpasset utstyr og være mer operativ til innsats. Erfaringene viser at lovnadene ofte ikke blir oppfulgt. Heimevernet og Sivilforsvaret har ikke øvet det personellet som var forutsetningen etter sist omorganisering. Sivilforsvaret har fortsatt ikke fått nye uniformer til alle, og det utstyret som var lovet, 6 år etter Sivilforsvarsstudien (2007) og St.meld. nr. 22 (2007-2008). Politireserven er helt glemt.

Politireserven

Fylkesmannen er enig i at politireserven i dag ikke er noen operativ ressurs og at den i nåværende form gjerne kan legges ned. Ressursen har fått stemoderlig behandling i mange år og har nå fått en status og tilstand som gjør dette riktig.

Heimevernet

Det er ikke store endringer som foreslås for Heimevernet. Det foreslås en utvidet rolle for objektsikring og skjermingsverdig objekter, forenkling av prosedyrer for bistand og flere felles øvelser med politiet. Fylkesmannen støtter dette. Vi bruker å invitere Heimevernet til de øvelser og

de møter som blir gjennomført for kommunene i Rogaland. Mest for at de skal bli kjent med hverandre og for at kommunene skal vite hva Heimevernet kan bistå dem med. Det er imidlertid vanskelig å finne øvingsscenarioer ut fra ROS-analysene til kommunene som gjør det mulig med felles øvelser.

Sivilforsvaret

Sivilforsvaret var i tidligere Direktoratet for sivilt beredskap organisert som en av to fagavdelinger. Fylkesmannen opplever at Sivilforsvaret etter oppretting av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) i 2003 og flytting til Tønsberg i 2005 har kommet mer i skyggen. Det nye direktoratet har en svært bred oppgaveportefølje og Sivilforsvaret ble opprinnelig plassert som en seksjon i en større avdeling. DSB omorganiserte riktignok for et drøyt år siden og Sivilforsvaret er nå blitt en av fem fagavdelinger.

Fylkesmannen er i tvil om det er riktig å la Sivilforsvarets sentrale ledelse være i DSB. Siden Sivilforsvaret er organisert med 20 sivilforsvarsdistrikt spredt over hele landet, er en stor andel av DSB's totale ansatte og budsjettmidler knyttet opp mot Sivilforsvaret. Øvings og investeringskostnader til Sivilforsvaret blir lett skadelidende når direktoratet skal fordele de økonomiske rammer internt til mange viktige formål. Det er etter Fylkesmannens vurdering viktig å gi Sivilforsvarets øremerkende øvings- og investeringsmidler for å sikre forutsigbare rammer og ønsket måloppnåelse. For å markere større selvstendighet er vårt forslag at ledelsen flyttes til Sivilforsvarets beredskaps- og kompetansesenter på Starum i Oppland.

Vi er uenig i at Sivilforsvaret skal endre navn til Statens beredskapsstyrke eller lignende. Sivilforsvaret har en historie og identitet som ikke er til hinder for evt. nye og endrede oppgaver. Krig er fortsatt en del av grunnen for at finnes ulike beredskapsorganisasjoner i Norge og Sivilforsvaret vil fortsatt være en del av denne beredskapen.

Når det gjelder forslaget om å halvere Sivilforsvarets tjenestepliktige mannskaper er Fylkesmannen usikker på om dette er begrunnet med en vurdering av samfunnets behov i dag og i framtiden eller om det kun er økonomiske grunner. Det blir feil hvis dagens økonomiske rammer er dimensjonerende for hvor mange tjenestepliktige som skal ha opplæring, øvelser og utstyr.

Avslutningsvis vil Fylkesmannen fremheve at Sivilforsvaret er en viktig forsterkningsressurs og at det vi ser frem til at de får den oppmerksomhet de fortjener og at forventninger og rammevilkår blir harmonisert.

Med hilsen

Tora Aasland
fylkesmann

Lone M. Solheim
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift

Saksbehandler: Reidar Johnsen
Saksbehandler telefon: 51 56 88 39
E-post: reidar.johnsen@fylkesmannen.no